

www.schutzehe.de

ZAŠTITNI BRAK

Brak sa svrhom osiguranja prava boravka

Ima mnoštvo razloga za ženidbu, jedan je solidarnost i potpora bjeGUNCA i migranta. Ženidba je jedna od mogućnost, da se sačuva čovjeka od izгона i da mu se pomogne da stekne pravo stalnog boravka.

Ove stranice pružaju uvod u tematiku zaštitne ženidbe i nude pomoć svima koji razmišljaju o takvoj ženidbi.

- 3 Zakonodavstvo
- 5 Uđbenik za provođenje vjenčanja
- 10 Moguća pitanja pri saslušavanja kod ureda za strance
- 11 Intervju sa jednim takozvanim parom u zaštitnom braku
- 16 Links
- 18 Impresum

ZAŠTITNI BRAK – Zakonodavstvo

- Brak
- Pravo boravka radi braka
- Životno društvo
- Prividni brak
- Matični ured
- Bračno životno društvo
- Kažnjeno pravo

Brak

Brak i familija stoje pod posebnom zaštitom državnih organa Art. 6 stav 1 zakonodavstva o braku "GG"

Pravo boravka radi braka

Sa ženidbom bračni partner bez njemačkog državljanstva stiče pravo na zahtjev za izdavanje dozvole boravka po § 23 stav 1 br. 1 prava za strance "AusIG". Pod uvjetom da njemački bračni partner ima svoje pravilno boravilište u području njemačke države.

Životno društvo "Lebenspartnerschaft"

"LPartG" član 1 stav 1 § 1: dvije osobe istoga spola osnivaju životno društvo ako obostrano osobno i u istovremenom prisustvu izjave da žele međusobno voditi životno društvo za tok života (životni partner i partnerica). Izjave ne smiju biti uvjetovane ili dane sa određenim vremenskim rokom trajanja. Izjave postaju djelotvorne, čim usljeđuju pred nadležnim uredom. Daljnji uvjet za osnivanje životnog društva je, da su sudionici predali izjavu o njihovom imovinskom stanju (§ 6 član. 1). Sa osnivanjem životnog društva između njemca i stranaca inozemni partner ima pravo na dozvolu boravka. Ured za strance je obavezan da redovito izdaje dozvolu ako ne postoje razlozi za izgon tj. otpučivanje (§ 27a iVm § 23 stav 1 pravo za strance "AusIG").

Prividni brak

"Prividni brak" je po saboru evropske unije definisan kao: "brak jednog pripadnika države koja spada uniji i pripadnika druge države koji je legalno u jednoj državi unije. Takav brak jedino služi svrsi da se zaobiđu propisi o upotovanju i boravku pripadnika drugih država te da omogući pripadniku druge države dozvolu za boravak u državi koja spada uniji.

Matični ured

Zakon obavezuje matičare da odbiju sprovođenje braka (§ 1310 BGB), "ako je očigledno" da je brak prividan (§ 1314 stav 2), tj. da supruzi ne namjeravaju živiti u bračnom društvu.

Bračno životno društvo

Bračno društvo: § 1353 stav 1 "BGB" definiše bračno društvo kako sljedi: "bračni partneri su međusobno obavezani kroz sklapanje bračnog društva, oni snose međusobnu odgovornost". U komentarima pravnici do danas raspravljaju kako da se ocjeni životno društvo i njegovo održavanje. Bitno je pri tome očigledno da li bračni partneri imaju centralno mjesto u životu koja im omogućuje stalnu vezu. Dok kod njemačkih parova bračno društvo ne mora biti kućansko, kod dvonacionalnih parova mnoštvo ureda za strance motri da li je bračno društvo u isto i kućansko društvo.

Kažnjeno pravo

Prividni brak može po § 92 stav 2 Nr. 2 "AuslG" (Netočni podaci da bi se stekla dozvola za boravak za sebe ili drugog, ovdje radi varanja o postojanju bračnog društva) biti kažnjen sa do tri godine pritvora ili novčanom kaznom. Najčešće se osuđuje useljenika po § 271 StGB krivično legitimiranje "Falschbeurkundung" ili po § 156 StGB kriva izjava koja nije pod zakletvom "falsche uneidliche Aussage" tj. § 92 stav 1 br. 7 AuslG izjava krivih tj. nepotpunih činjenica "Vorbringen unrichtiger bzw. unvollständiger Tatsachen". Kod njemačkih građanina može osim toga doći do optužbe radi potpore nepoželjenog boravka "Unterstützung illegalen Aufenthalts".

ZAŠTITNI BRAK – Uđbenik za provođenje vjenčanja

- Postupak koji vodi ka vjenčanju
- Boravišno stanje
- Iztraživanje
- Bračni ugovor i bračne obaveze
- Očinstvo

Uzrokovano azilantskom politikom, u kojoj jedino još slučajnost odlučuje, da li će bjegunac steknuti pravo boravka te naočigled migrantne politike, u kojoj se pravo na stalni boravak skoro jedino još može steći kroz ženidbu, za sve veći broj ljudi se postavlja pitanje da li da se vjenčaju tj. da se uniju u popis matičnog ureda kao životno partnerstvo jednakog spola: iz ljubavi ili ne, ali u svakom slučaju u vezi sa prjetećim okončavanjem boravka. Razlozi za ovo su raznorazni. Poneko će si razmotriti vjenčanje kako bi mogao ostati sa ljubavnikom u njemačkoj, dok će drugi to učiniti da bi sačuvao drugog od prjeteće političkog progona od koje mu prjeti izgon. Na što pri tome treba da obratimo pažnju?

Bez sumnje je ženidba legitiman način osiguravanja boravka. Razlog radi kojeg se netko vjenča ili da unjeti u popis matičnog ureda životno partnerstvo, je stvar čisto privatne prirode, koja se nitkoga, a pogotovo države ne tiče. No na žalost ova se ne drži toga načela. Radi toga svaka ženidba treba biti dobro promišljena i pripremljena. Pri vjenčanju osoba koji imaju međusobni odnos, treba se uzeti u obzir da ljubavni odnos može biti pod teškim i mučnim iskušavanjima kroz vjenčanje radi stekućeg prava na boravak. Brak proizvodi ovisnosti, koje nisu samo jednostrane – no njemački partner ili partnerica su po prirodi stvari na sigurnijoj strani. Osim toga sa brakom mogu biti vezane potpuno različite predožbe. Tako za jednog partnera brak može biti čisto formalna stvar, dok drugi očekuje živjeti po pravilima tradicije. Ova pitanja se moraju razjasniti kao prvo, tako da brak ne poništi ljubav i sve završi sa svađom, osjećajem krivice te agresijama. A baš tako često sve završi, pogotovo ako obstrane granice nisu točno imenovane i poznate.

Nasljedno ćemo dati nekoliko uputa koje mogu pomoći pri odluci, no ostaje pri vama da se informirate o situaciji, –koja zna biti potpuno različita, na vašem mjestu prebivanja (matični ured, ured za strance, Socialni ured, bilježnik). Kao prvo par važnih točaka: po sadašnjem pravu brak mora trajati barem tri godine – dvije godine redovitog braka i godinu dana živeći u rastanku. U običajnoj situaciji za vrijeme tih tri godina nisu potrebni stalni posjeti nadležstvu. No jasno je istotako da brak ima posljedice koje treba da se obaziru. Ovo se odnosi na želju za djecom, dulji boravak u inostranstvu ili selidbu u drugi grad. Sve to nije isključeno no otežano ženidbom. Najbitnije je međusobni povjerljiv odnos. Za oboje brak ima neke znatne posljedice, radi toga oboje trebaju imati povjerljiv oslonac u drugom. Za jednog partnera pravo boravka je vezano sa brakom. Za drugog vjenčanje možda ima posljedice pogotovo u novčanom

smislu, na primjer socijalna pomoć ili pomoć za nezaposljene ili za studente ili kod poreza. Posljedice mogu poizći iz zajedničkog stana, na primjer jedan partner može biti izložen pokušajima sudbene ovrhe radi propusta bračnog partnera. Ovakvo nešto se ne bi smjelo dogoditi, no ako do toga dođe, mora se o tome govoriti.

Načelno je važno, da postoje prijatelji i prijateljice koji mogu pomoći pri poteškoćama. Nema smisla shvaćati brak kao privatnu stvar, no pre velika javnost je pri zaštitnoj ženidbi opasna. Denuncijacija te već širenje glasina je u osnovi jedina mogućnost ureda za strance da otkrije zaštitnu ženidbu.

Postupak koji vodi ka vjenčanju

Ovisno o zemlji porijekla iz koje potiče strani bračni partner i postojeće dokumente procedura koja vodi ka vjenčanju može biti izrazito mukotrpana. Prvi korak je stoga da se informirate kod matičnog ureda, koji su dokumenti potrebni. Nadležni je matični ured na mjestu prebivališta jednog supruga, često stoga postoji izbor između dva matična ureda. U mnogo slučajeva je vjenčanje lakše sprovodivo kod jednog matičnog ureda nego kod drugog, šta može ovisiti o stavu matičnih namještenika na spram dvonacionalnom braku, no isto tako može ovisiti o stanju naredba u dotičnoj saveznoj pokrajini. Ponekad zna biti bolje da se preselite i prijavite drugdje, kako bi mogli zamjeniti matični ured. Unošenje životnog partnerstva se sprovodi po različitim odredbama u pojedinim saveznim zemljama. U većem broju je za to nadležni matični ured dok je u drugim nadležan bilježnik.

U pravilu će matični ured predati formular na kojem je točno zabilježeno koji dokumenti trebaju da se predaju a koji moraju u zemalji porijekla biti ovjereni od njemačkog konzulata. Najčešće su to izvod iz matične knjige rođenih, svjedočba o sposobnosti za brak, pasoš ili iskaz o pripadnosti državi i ovisno o zemalji porijekla, dodatni dokumenti. Te dokumente morate nabaviti u zemalja porijekla. U nekim zemalja ti dokumenti osim toga moraju biti ovjereni od njemačkog konzulata. Po zakonu i prema konzularnom pravu (§ 13) ovjerenje se ograničava na formalno istraživanje istinitosti. Od 2001/2002 nadalje u stvari ovakvo ovjeravanje istinitosti se više ne sprovodi u mnoštvu zemalja, jer navodno administracija koja izdaje dokumente u biti nije povjerljiva. Ovo se odnosi na većinu zapadnoafričkih zemalja, istotako na Vjetnam. Konzulat u ovim slučajim izvodi ovjeravanje nakon iscrpljujućih sadržajnih istraživanja. Uz pomoć takozvanih odvjetnika povjerenja, koji na tom poslu puno zarađuju pa prema tome imjije u interesu, da završe posao što brže, istražuju se familijarni odnosi stranog bračnog partnera. To u nekim zemljama traje toliko dugo, da je ženidba u Njemačkoj time skoro onemogućena. Ovakvo provjeravanje se izvodi još jedino na oficijelni zahtjev ako zemalja porijekla smatra takvo istraživanje neophodno. Budite posebno pažljivi ako matični ured zahtjeva da se polože kompletno svi traženi dokumenti uključujuće i pasoša kao preuvjed da bi započeo postupak. Ako radi toga može doći do izгона zaručenog, jer nema dokumenta o povratku u domovinu, preporučujemo da se zapita pomoć odvjetnika koji ima iskustva u zakonodavstvu za strance, kako bi se spriječio izgon u toku postupka.

Ako u zakonodavstvu domovine ne postoji iskaz o sposobnosti za vjenčanje, nadležni visoki sud "Oberlandesgericht" mora izdati oslobođenje od iskaza o sposobnosti za vjenčanje "Befreiung

vom Ehefähigkeitszeugnis". Za to je potrebno da matični ured pošalje dokumente sudu, koji na to izdaju oslobođenje. Postoje gradovi u kojima matični uredi odbijaju da prosljede zahtjeve sudu. U tom slučaju se treba zatražiti pomoć odvjetnika.

U većini gradova se odobrava prijava za ženidbu jedino, ako inozemni partner ima neki važeći boravni dokument ili potvrdu ulaska od granične stanice. U drugim gradovima je dovoljno ovjerenje boravka. Važno je da se o tome pravovremeno informirate. Ako nemate mogućnosti da se vjenčate u okolnostima bez ovjerenog stanja, te ako nije moguć kratkoročni povratak u ovjerenog stanje, vjenčanje se jedino još može provesti u inozemstvu. Svaki daljni trud da se nabave dokumenti koji su potrebni za vjenčanje u Njemačkoj je tada uzaludan.

Poteškoće su često vezane sa pribavljanjem pasoša. Po § 5 prava o stanju osoba "Personenstandsverordnung (PStV)", pripadnost državljanstvu od tuđeg partnera se ovjerava kroz pasoš ili iskaz pripadnosti državi. Za bjegunce koji su postavili zahtjev za azil nabava pasoša je često nemoguća, jer ne žele stupiti u poslanstvo. No pasoš može biti nadoknađen drugom ličnom legitimacijom te svjedodžbom o pripadnosti državi. Često je dovoljan već istekao, dakle stari pasoš. Ako su svi dokumenti na skupu matični ured će odrediti termin za izvršenje vjenčanja. Postupak navješćivanja je ukinut. Matičar može odbiti da izvede vjenčanje, ako ima obrazložene oslonce u mišljenju da oboje bračnih partnera hoće vjenčanje bez da namjeravaju osnovati stvarno životno društvo. Ova relativno nova zakonska pravila se očigledno rjetkokada sprovode. Mnogo matičara odbijaju da preuzmu posao istraživača te u svakom slučaju ne žele zaručenima išta loše podstaviti.

Boravišno stanje

Kao što smo već prije napomenuli, teško je vjenčati se, ako je inozemni partner već stekao stanje kao nepoželjen. Jedna mogućnost da stranac postane poželjen je postavljanje zahtjeva za azil. No to je bez poteškoća jedino sprovodivo ako do tada još nije bio postavljen takav zahtjev. Iako novi zahtjev može biti usljedni prvom postavljenom i nije na mjestu postavljanja zahtjeva poznato da je inostrani partner nepoželjeno u zemlji, dakle da je on u međuvremenu provjerljivo isputovao ili pak da je već toliko dugo u Njemačkoj, da je potražna naloga zbrisana, nasljedni zahtjev inostranog partnera može biti neopasan. Ako je inostrani partner suprotno tome tražen, dakle ako je potraga za njim u toku, usljedni zahtjev bi uzrokovao hapšenje. Vjenčanje je teoretično moguće iz pritvora, no u takvom slučaju može doći do pre brzog izгона.

Nakon vjenčanja tj. uvoda životnog partnerstva u matični popis, morate zatražiti dozvolu boravka po § 23 stavu 1 zakonodavstva za strance. Za to je potrebno da ste u bračnom životnom društvu. Oboje partnera dakle moraju biti prijavljeni pod istom adresom. Jedino radi važnih razloga (napr. studije u drugom gradu, posao u drugom gradu –u radnom vremenu, pre malen stan ako imate provjerljivu namjeru naći bolji stan) različite adrese mogu biti odobrene. Živjeti skupa pravno nije isto kao stanovati zajedno. No uvijek morate računati sa neugodnim ispitivanjem od stranačkog ureda.

Kod prvog izdavanja dozvola boravka po zakonskim pravilima je ograničena na tri godine. No u praksi je uobičajeno da se pri ženidbi sa bjeguncem dozvola ograniči na jednu godinu, kako

bi nakon isteka jedne godine ponovo bilo potrebno postaviti usmeni zahtjev i da se iznudi ponovna potvrda o zajedničkom življenju. Ako dođe do sumnjičanja u vezi sa stanom gdje zajedničko živite, stranački ured može da privremeno odbije ispostavljanje dozvole boravka i izvesti dodatna istraživanja. Niko nije dužan prisustvovati saslušanju o prividnom braku. No pod okolnostima ovakvo saslušavanje može služiti svrsi da se ponište postojeće sumnje. Po pravilu strani partner je odgovoran dokazati, da živi u bračnom društvu. Informacije o toku takvih saslušavanja i pitanja možete dobiti kod mjesnih savjetovališta za strance "Flüchtlingsberatungsstellen" ili kod saveza dvonacionalnih partnerstva. U slučaju velike nužde se može imati smisla da, bar za neko vrijeme, zaista živite zajedno.

Nadoknađivanje legalnog uputovanja u pravilu nije potrebno pri ženidbi sa njemcem. Ako se takošta ipak zahtjeva, ne trebate tome pristati. Po § 9 stav 1 br.1 stranačkog prava "AusIG" i po § 9 stav 2 br.1 "DVAusIG" je pri ženidbi sa njemcem izdavanje dozvole za boravak moguće bez nadoknađivanje legalnog uputovanja. Pri ženidbi sa osobama koji nisu njemci pitanje nadoknađivanja postupa ispoštavljanja vize u pravilu ovisi o tome, da li već imate pravo na doseljenje obitelji po § 18 stav 1 "AusIG", ili da li je to predmet pravnog prosuđivanja § 18 stav 2 "AusIG". Pri ženidbi iseljenika takozvane druge generacije važno je da pravo na doseljivanje ostatka familije jedino postoji ako važe preduvjeti § 18 stav 1 brojke 4 ili § 18 stav 3 "AusIG", te ako je pravno prosuđivanje isključeno.

Takozvano samostalno pravo boravka "eigenständiges Aufenthaltsrecht" nastaje nakon dvije godine bračnog života i postojeće dozvole boravka. Ako se dakle nakon dvije godine rastanete inostrani partner smije da nastavi boraviti u Njemačkoj (osim ako postoje razlozi za progon). Isto važi ako je brak sklopjen sa osobom koja nema njemačko državljanstvo. Nakon što su istekle tri godine braka sa njemačkim partnerom moguće je postaviti zahtjev za neograničenu dozvolu boravka. Bračna zajednica u tom trenutku mora da još traje. Oboje partnera to moraju pismeno obznaniiti. Istotako ne smije postojati razlog za izgnanstvo te uzdržavanje mora biti osigurano.

Neograničena dozvola boravka može naknadno biti poništena, ako naprimjer, pri kasnijem zahtjevu za razilazak, trenutak rastanka bude datiran prije potvrde o zajedničkom životu partnera. Tada najme postaje jasno, da su ovdje postavljene krive izjave. Razilazak dakle mora biti datiran nakon trenutka kad je ustanovljen zajednički život, najbolje nakon što je dodjeljena neograničena dozvola boravka.

Iztraživanje

Ponekad ured za strance zna uvesti daljnje istrage. Uporište za sumnju da je brak u stvari prividan jest ako je žena bitno starija nego muž, ili ako je ženidba izvršena kratko prije što bi došlo do izгона, ako ne postoji zajednički jezik i ako je njemački partner u braku već češće vršio ženidbe sa partnerom druge nacionalnosti. U tom slučaju zna doći do ispitivanja susjeda, koje najčešće sprovodi općinski policajac za taj predio. U ponekim gradovima policija zna da naiđe i pokuša pod nekim izgovorom da uđe u stan. Ponekad se pretražuje stari stan jednog od bračnih partnera, da bi se ustanovilo, da li on ili ona još tamo žive. Istotako ponekad zna doći do ispitivanja roditelja o partneru njihovog djeteta. Radi toga treba smotriti, da li da se

informira roditelje, ili da se dogovori sa roditeljima da ni u kom slučaju ne odgovore na ikakva pitanja o djeci.

Bračni ugovor i bračne obaveze

Sa brakom su vezane određene obaveze, koje djelomično važe preko roka trajanja tog braka. Preporučujemo bračni ugovor pred bilježnikom, sa kojim se mogu isključiti neke obaveze. No ti isključci nisu djelotvorni ako štete trećima. Isključenje obaveze snabdjevanja radi toga ne važi u slučaju kada bi partner imao pravo na pomoć pri snabdjevanju po zakonu, a nakon rastanka postavi zahtjev za socialnu pomoć. U tom slučaju socialni ured će pod sticajem okolnosti odrediti da je drugi bračni partner dužan snositi troškove. No nije uvijek tako da brak vodi ka obavezi za snabdjevanjem nakon rastanka. To važi u pravilu jedino, ako je bračni partner spriječen da sam preuzme posao s kim bi se mogao snabdjevati.

Isključiva je uzajamna dužnost snabdjevanja nakon braka, no nije isključiva već za vrijeme rastanka. Osim toga treba da se u bračnom ugovoru bilježnika dogovori podjelu stvari. Uz to treba da se dogovori isključak kasnijeg djeljenja penzije. Ovo je pogotovo važno jer provođenje djeljena penzija produljuje postupak rastanka za mjesece. Ovo važi istotako, ako nakanjujete da dogovorite ugovor o rastanku. Bračni ugovor trebate sklopiti već pred ili kratko nakon vjenčanja. On naime djelomično gubi djelotvornost, ako već u toku jedne godine dođe do rastanka.

Očinstvo

Djeca koja su rođena za vrijeme toka braka i do 302 dana nakon rastanka su bračna. Rastavljen otac sa time je dužan snositi snabdjevanje. Ako poriče otađbinu, može postaviti tužbu "Vaterschaftsklage", u kojoj se ustanavlja, da rastavljen suprug nije otac djeteta. Važno je da se držite roka poricanja ođbine od dvije godine od kada ste doznali za to stanje. No i djele zastupljeno majkom može postaviti tužbu. U pravilu mislimo, da je konkretan plan jednog od bračnih partnera, da u sljedećih četiri godine dobije djele, suprotan zaštitnom vjenčanju. Već čista mogućnost, da dođe do takve želje za djecom u toku sljedećih četiri godina, ne bi trebao spriječiti vjenčanje, jer se poteškoće prouzrokovane prividnim očinstvom daju riješiti.

Naše je mišljenje da se sve poteškoće vezane sa zaštitnim vjenčanjem daju riješiti, ako je svima kojih se tiče jasno kakve to za njih ima moguće posljedice. No konačnu odluku svak mora da donese sopstveno, slobodno i bez ikakvog moralnog pritiska. *Institut XYZ*

ZAŠTITNI BRAK – Moguća pitanja pri saslušavanju kod ureda za strance

---

Kada i pri kojom prilikom ste upoznali vašeg sadašnjeg supruga/ vašu suprugu? Gdje je to bilo? Preko koga ste se upoznali? Kada ste se odlučili za ženidbu? Ko je ponudio ženidbu? Kada i od kojeg ureda ste si dali ispostaviti svjedodžbu o sposobnost za ženidbu koja je potrebna za ženidbu? Kada i gdje ste kupili bračne prstene i odijelo? Gdje ćete otputovati za bračno putovanje? Kakvu si zamišljate vašu zajedničku budućnost? Gdje i od čega ćete živjeti? Živate li u zajedničkom stanu ili ste već živili skupa? Da li si možete zamisliti da oženite vašeg partnera tj. partnericu u inozemstvu te da živite sa njim ili njom? Kako ste proslavili svadbu? Da li su došli prijatelji ili rodbina? Gdje vam žive roditelji? Gdje žive roditelji vašeg partnera ili partnerice? Kako se prezivaju vaši roditelji sa imenom? Kako se prezivaju vaš svekar i svekrva sa imenom? U kojem jeziku se sporazumjevate? Tj. tko prevodi? Tko kod vas kuha jelo? Tko kod vas kupuje živežne namirnice? Tko obavljuje ostali posao u kućanstvu? Koja su vam zajednička zanimanja i najmilije zabave? Da li imate zajedničke poznanike? Ako imate, molimo da navedete ime i prezime. Da li ste već zajedno proveli raspust? Ako jeste, molim vas navedite gdje? Kako održavate vezu sa vašim partnerom ili partnericom? Koliko često telefonirate jedan sa drugim? Koliko često si pišete? Koliko često se viđate? Opišite tok vašeg zajedničkog dana? Kako ste proveli prošli vikend? Kako ste proveli božić te novu godinu? Šta ste si poklonili za božić, rođendan te za zaruku? Da li zajedno gledate televiziju? Ako je tako, koje emisije? Da li postoje zajedničke fotografije? Opišite kako vam partner ili partnerica izgleda. Koje boje oči ima vaš partner ili partnerica? Koliko je veliki vaš partner ili partnerica? Pijete li vi ili vaš partner tj. partnerica kavu ili čaj i ako je tako, kako? Da li sa ili bez mlijekom i šećerom? Koje su najmilije zabave vašeg partnera ili partnerice? Koje je omiljeno jelo vašeg partnera ili partnerice? Kako se brije vaš prijatelj (sa britvom ili električno)? Koji parfim koristi vaš partner ili vaša partnerica? Kako točno izgleda stan vašeg partnera ili partnerice? Koliko često ste do sada stupili u vezu sa obitelji vašeg partnera ili partnerice? U kojoj struci radi vaš partner ili partnerica i koju školsku kvalifikaciju posjeduje? Gdje on ili ona radi? Gdje i kako stanujete trenutno?

ZAŠTITNI BRAK – Intervju sa jednim takozvanim parom u zaštitnom braku

---

Broj priznatih azilanta stalno se smanjuje. Jedino još malenom broj bjeGUNCA se pruža mogućnost da budu priznati kao azilanti ili da im se odobri boravak u toku postupka za azil u Njemačkoj. Ženiba je jedna mogućnost, da se drugu osobu sačuva od progona. Dok se njemačka država kod njemačkih parova ne brine koji su razlozi za vjenčanje, dvonacionalni parovi treba jedino da se ožene jer su zaljubljeni.

Andrea: Dvonacionalni brakovi su u Njemačkoj pod stalnom sumnjom da su samo prividni – šta ste vi učinili da bi se zaštitili od tog osumnjičavanja i da s time izmaknete ispitivanju/pretrazi ureda za strance?

Bernd: Dobro smo se pripremili, sakupili smo mnogo informacija te razgovarali sa ljudima koji su već prošli ta iskustva. Radi toga smo znali da kao prvo moramo pokazati da osnovna osumnjičanja nisu opravdana, i to s time što smo uvijek oboje i po mogućnosti sa povjerenjem u naš podvig nastupili u matičnom uredu i kod ureda za strance, dakle sasma prirodno kao zaljubljen par. Za vjenčanje smo si posudili par prstena, pozvali par prijatelja i odglumili nešto teatra. To je čak bilo u nekom smislu zabavno. Druga važna stvar je, da smo prijavili zajedničku adresu stana "Meldeadresse". Pojedine adrese stanova odmah budu sumljive uredu za strance. Za nas to nije bio problem jer je moj stan dovoljno velik a vlasnik stana nije postavio neugodna pitanja. U sljedećem vremenu smo, šta se tiče susjeda, pazili da nas bar ponekad prepoznaju kao par.

Fatima: Ja sam redovito došla na posjet, jer u stvari sam stanovala kod prijateljice, naravno bez da sam tamo bila prijavljena. Osim toga sam, na veselje Berndu, čistila subotom stepenište, kako bi me u kući opazili. U svakom slučaju ured za strance je jednom poslao namještenika koji je ispitao susjede, što su nam ovi kasnije ispričali. No kod nas je to bilo sve što se je dogodilo, sljedećih godina, sve dok sam dobila osobnu neograničenu dozvolu boravka, više nismo imali poteškoća.

Bernd: Sprijateljani smo sa još dvoje "bračnih parova" i često smo se razgovarali o tome. Kod jednog para gdje je žena imala njemački pasoš a osim toga je muž bio mlađi, odmah je sve započelo sa puno više poteškoća. Nije uspjelo da se oslabi "generalnu sumnju", klišeji su bili pre jaki. Oni su imali češće posjete, u početku nenajavljene. U tom trenu je žena bila sama u stanu i odbila je da primi

namještenika od ureda za strance. Oni najme namjeravaju da provjere da li se u stanu nalaze odjeća partnera, i poznata četkica za zube, da li se dakle vodi zajedničko kućanstvo. No nemaju pravo da jednostavno uđu. No ako ih se ne pusti sa tim im se raste nepovjerenje. To se treba prosuditi, pa su oboje na koncu odlučili da dogovore sa uredom jedan termin za posjetu. Onda su se naravno dobro pripremili, a odjeća partnera se je ionako uvijek nalazila u stanu.

Fatima: Kod trećeg para, kojeg poznajemo, je vjerovatno jedan susjed rekao takozvanom vanjskom namješteniku (Außendienstmitarbeiter) stranačkog ureda, da nikada nije vidio suprugu u njihovom stanu, i da tu nešto nije u redu. No taj je susjed bio idiot koji bi kazao bilošta samo da naškodi našem prijatelju. Do takvih poteškoća je i došlo u velikom obimu, i tek potpora odvjetnika i prijetnja, da se sve nastavi pred sudom, je dovela ured do toga da popuste i nakon dugog odgađivanja napokon ispоставi neograničenu dozvolu boravka.

Andrea: U čemu se sastoji poboljšanje pravnog stanja za migrante koji se vjenčaju sa njemačkim partnerom? Šta se tiče vašem slučaju – šta vas je navelo da izvedete svadbu?

Fatima: Ja sam još bila u azilskom postupku (Asylverfahren), u prvoj instanci su me odbili, sa malenom mogućnosti da pred sudom ipak dobijem azilsko stanje. No to je bilo vrlo nesigurno, moglo je trajati vječito, a ja sam u tom vremenu bila psihički jako labilna. Morala sam stanovati u nekom nemogućem domu, nisam smijela zarađivati, osim po takozvanom pravilu "Bevorrechtigungsregelung", kod kojega jedino imaš pravo na

bezvaljana namještenja. Sve to se je odmah nakon svadbe promijenilo. Mogla sam a i morala sam u stvari drugdje stanovati, za prvo sam dobila polugodišnju dozvolu boravka i pre svega dozvolu zaposljenja. Dakle u trenutku svadbe nisam bila u akutnoj opasnosti odgona, no imala sam malo izgleda i dugotrajno stanje potpune nesigurnosti i vrlo loši uvjet života bi me sigurno uništili. U vidu toga je vjenčanje za mene bila jedina nada.

Bernd: Ja sam sa rodbinom Fatime već dulje imao dobre veze, oni su znali da bi ja u osnovi bio spreman da se ženim da netkoga zaštitim. Mi smo dulje o tome razgovarali a prednosti kako ih je Fatima opisala su potpuno jasne.

Andrea: Kakvi problemi iz svega za tebe, koji imaš njemački pasoš, proizlaze u dnevnom životu? Koja si iskustva doživio?

Bernd: Mogu reći da su se u našem, tj. u mojem slučaju poteškoće ili bolje kazano obaveze koje su vezane sa brakom dale u dobroj mjeri ograničiti. Jasno da na početku ima puno trke po raznim uredima, i kao što sam rekao bilo je važno da uvijek zajedno naiđemo. Financijelno nije bilo većih poteškoća. Ja sam imao čvrsto namještenje, i sa time je bilo jasno, –tako smo se dogovorili, da moja "žena" istotako mora odmah da potraži namještenje. Jer jedino je moguće da oboje zarađuju ili da oboje žive od socijalne pomoći, inače obostrana obaveza za izdržavanje "Unterhaltspflicht" stvara poteškoće. Mi smo istog časa sklopili bračni ugovor, da razjasnimo pitanja o razdjeli posjeda i o pravu na penziju tako da ne bi nastale ikakve obaveze jednog partnera za drugog. Sve dodatne troškove je po našem dogovoru morala snositi Fatima, jer ja si nisam

mogao priuštiti bilokakve dodatne troškove radi vjenčanja. Ja sam joj ponekad posudio novce, no ona mi je sve kasnije vratila. U tome je bila vrlo pouzdana, tako da tu nije bilo poteškoća. Od drugih prividnih brakova znam da može biti drugačije sa više poteškoća. Ako se partneri ne drže dogovora ili se problemi sa novcem nagomilaju.

Andrea: Po § 92 stav 2 br. 2 AuslG "Prividno vjenčanje" može biti kažnjeno sa do tri godine zatvora ili novčanom kaznom, taj paragraf te očito nije mogao spriječiti – radi čega, da li ti tj. vi niste imali straha da će vas netko izdati?

Fatima: Bilo nam je jasno, u obojnom interesu, da moramo biti vrlo pažljivi, i da moramo naći dobre dogovore. No za vlast je vrlo teško konačno dokazati prividni brak, ako mi ne počinimo grešku. Izreke susjeda na koncu nisu dovoljne, i može se protivrječiti. Privremeno sam čak prijavila dodatan stan, jer inače ne bi dobila onaj stan koji sam zaista trebala. Za to sam si izmislila dobro obrazloženje, ako bi vlast to primjetila i ispitala. Dakle strah me je bilo pogotovo na početku. Naravno sam bila uzrujana kod posjeta vlasti, ionaka sam bila dosta nervozna i često depresivna, tako da sam prije i pri vjenčanju često mislila, da će nešto zapeti i krenuti krivo. No to uvjerenje se je uskoro smirilo.

Bernd: Neznam da li su iz tog razloga zaista ljudi bili bačeni u zatvor, mislim da ne. A da platim novčanu kaznu jer sam pokušao netkom pomoć da dobije pravo boravka, to me ne bi morilo, čak i da ne uspije. Mnogo gore bi bio odgon bračnog partnera. No kako je već Fatima rekla, vjerovatnost je vrlo mala, ako se ne počine bitne greške, ako se ne da prestrašiti, te ako se pred vlasti ne prizna išta čim dođe

do neugodnih pitanja ili ako najednom naiđu pred stanom.

Andrea: Brak donosi sa sobom ovisnosti i ponekad teške situacije u odnosu. Jer za jednog partnera je opstanak boravka vezan sa brakom, a ponekad djeluje i ljubav ili zaljubljenost.

Fatima: To je kod nas bilo podosta jednostavno. Poznavali smo se preko moga brata pa sam prema tome imala povjerenja da će se Bernd ponašati ispravno. Naravno da sam bila ovisna, no situacija je bila dovoljno razjašnjena i donegdje pod "kontrolom", pogotovo pošto smo o tome razgovarali sa raznim prijateljima i prijateljicama. Ljubavni odnos za nas nije nikad došao u obzir, čak smo o tome razgovarali, da bi to bilo loše ako bi se takav odnos loše razvio a nastala bi ljubomora pa se više ne bi razumjeli. Ovo sve zvuči teoretski, no mi zaista nismo imali ikakve bliske osjećaje za drugog. To je kod nama poznatog "bračnog para" bilo drugačije. I oni su se doduše dogovorili, da ne žele mješanje ljubavnog i "bračnog" odnosa. No ipak su se najednom zaljubili. Za prvo to je naizgled sve učinilo lakšim, jer više nisu morali glumiti da su zaljubljeni, a tada su i zaista htjeli da zajedno stanu. No nakon pola godine je sve bilo završeno, pa je tada postalo proketo teško. Međusobno su se ozljeđivali, puno svađali, a mi, –dakle par prijatelja, smo često morali izravnati spor i pogotovo paziti sa njima da se ispravno ponašaju sa svim u vezi vjenčanja. To je sve bilo dosta teško, a bilo je situacija, kada su morali zajedno ići kod vlasti, u kojima se je brzo mogla dogoditi nevolja.

Bernd: Meni se ovo pitanje čini vrlo važno. Svejedno kako nam se čini situacija prije vjenčanja, dakle da li su oboje zaista

ljubavni par, ili da li bi mogli da se zaljube ili da li će to ostati isključeno, sve to se mora iztančano dogovoriti. Najbolje sa prijateljicama i prijateljima, koji u slučaju da ipak dođe do nesuglasnosti mogu sporiti i paziti da se svi drže dogovora. Sa time naravno nije riješeno pitanje ovisnosti. Jer osoba sa njemačkim pasošom je uvijek u stanju da preko zahtjeva za rastanak upropasti boravak i sa time čitavu eksistenciju drugog partnera. Ako je veza ljubavna postoji opasnost da se ta neravnoteža koristi kao sredstvo za prijetnju, tako da može doći do potpuno neispravnih stvari. Po mom iskustvu tu jedino još mogu pomoći dobri prijatelji koji oboje poznaju tako da mogu sporiti.

Andrea: Šta bi ste savjetovali netkome ko razmišlja da li da odabire brak kako bi došao do prava boravka?

Fatima und Bernd: Jedino nam ostaje da ponovimo: dobro pripremiti, sve mogućnosti dogovoriti i ne potražiti samo pomoć dobrog odvjetnika koji će pomoć u slučaju nužde, nego pogotovo zapitati prijatelje i prijateljice koji mogu dati potporu, pogotovu kod osobnih poteškoća, kao što smo već rekli, ako je odnos ljubavni, ili ako se netko ne drži novčanih dogovora, dakle gdje može brzo nastati preveliko opterećenje, ako sve ostaje kod jedne osobe.

Andrea: Šta su bili tvoji osobni razlozi da se upustiš u zaštitnu tj. svrsihodni brak?

Bernd: Već se dulje bavim antirasizmom i tu često zamjećujem, kako se ljude izganja ili otputi, dakle ne samo kao statistika ili apstraktni slučaj, nego i osobno. Radi toga je zaštitno vjenčanje za mene oduvijek bilo opravdano i potrebno sredstvo. Smatram to i kao mogućnost da djelim privi-

legije koje imam sticajem mog njemačkog pasoša, tj. da ih smisleno koristim.

Andrea: Da li mislite da je vjenčanje svrsihodno sredstvo u borbi protiv izgnanstva? I da li ste za to da se to sredstvo češće koristi?

Fatima: Da, u svakom slučaju, to mogu reći sa svim svojim iskustvom. Uvijek ima netkog iz mog poznaništva tko hitno traži pomoć jer mu je boravak onesiguran ili je već u opasnosti da bude prognan. Na žalost ne nađu se dovoljno ljudi koji bi preuzeli time vezane obaveze, –ili su doživili loša iskustva, ili nešto drugo. U svakom slučaju neki radi toga pokušavaju u njihovom očaju da novcem kupe, –postoji neka vrsta bračnog tržišta, i ja mislim da se ovdje mora imati zaista sreću da se ne upadne u još gore situacije gdje se sve izgubi, jer je dotična osoba potpuno nepovjerljiva. Radi toga bi bilo važno da puno više "svijesnih" ili "političnih" ljudi izvode ženidbu iz solidarnosti. Kao prvo su u međuvremenu rokovi skraćeni koji treba da se provede u zajedničkom životu, kako bi inozemni partner dobio samostalno pravo boravka. A osim toga postoji mogućnost steći pravo na boravak kroz istospolnu životnu družbu.

Bernd: Mislim da zaštitna ženidba u svakom slučaju ima smisla, jer svaki put se time provodi pravo boravka za jednu osobu, a sigurno nije mali broj ljudi, koji je u tome uspješan. No često je kritizirano, da nije iz "političkih" razloga. To je djelom točno, jer, kao što smo u našem slučaju opisali, vezano je sa glumom i naravno nitko ne može riskirati da obznani u javnosti stvarni slučaj zaštitne ženidbe. Štaviše je to "socialna taktika" sa kojom se izmiče prjetnji progona. No sveukupno

vidim u cjelom postupku političko značenje, i bio bi dakle izazov, kojeg se do sada nismo dosta poprimili, da se u vezi sa zaštitnom ženidbom kao sveopćom tematikom ophadamo puno ofenzivnije te u političkom smislu.

Andrea: Da li postoje organizacije ili po mogućnosti fore u internetu, koje nude kontakte za sprovođenje braka radi osiguranja boravka? Komu se netko može obratiti ako odluči da želi nekog zaštititi od odgona kroz ženidbu?

Bernd: Sigurno postoje savjetovališta, koja uključuju u ponudi tematika o kojima savjetuju i ljude koji imaju poteškoća radi navodne "prividnog vjenčanja". No to je u najboljem slučaju pravna obrana osobnog područja, i ne može da pruža ništa ofenzivnijeg. Internetforum, političko, virtualno "tržište" za vjenčanja ne postoji, nadam se da će jednom biti mogući drugi odgovor. Jer baš ovako nešto sam mislio kada sam prije govorio o politizaciji ove socialne taktike. U internetu bi sigurno postojala mogućnost spajanja, dakle da se obznani znanje i iskustva, te da se drugima pomogne pri uspostavljanju direktnih kontakata, i nakoncu da se to sve izvede u ofenzivnom političkom smislu.

Fatima: Koliko daleko ovakav anonimiziran medij zaista može služiti za stvarno posredovanje ženidbi, ne bi mogla predkazati. Jer iskustvo nam kaže da se parovi moraju bolje upoznati, ili da bar mora postojati neka vrsta povjerenja jer je partner poznat prijateljima ili obitelji. To sa internetom nije ostvarivo. No za posredovanje znanja i kao "propaganda" za zaštitnu ženidbu bi možda zaista trebalo da se ovako nešto pokuša.

Identiteta sugovornika nije poznata izdavaču.

PROTECTION MARRIAGE - Links

<http://www.asylnetz.de/>

Asylnetz.de (German)

This webpage delivers detailed information for immigrants and refugees about the subject of asylum. Under *Kontakt*, an extensive address database to lawyers and important organisations can be found. Click on the hyperlink *Informationen* under *Ehen* and an information text from the IAF Frankfurt about binational marriages can be found.

<http://www.datenschutz-berlin.de/gesetze/auslg/auslg.htm>

Ausländergesetz (German)

Information about entry and residential laws for foreigners all over Germany.

<http://www.asylnetz.de/Seiten/refugees.html>

First information for refugees (German/English/French/Russian/Serbian/Croatian/Spanish/Turkish...)

This homepage delivers important hints to asylum-seekers in various languages.

<http://www.binational-in.de/>

Forum für binationale Paare und Familien in Deutschland (German/English)

The "Forum for binational couples and families in Germany" serves to inform and exchange experiences. This homepage offers an online-forum about written laws as well as important addresses and links.

<http://www.geocities.com/heartland/4448/CouplesDe.html>

Homepage für binationale Paare (German/English/French/Spanish...)

This website offers binational couples the possibility to exchange information and experiences.

<http://www.asyl.net/>

Informationsverbund Asyl/ZDWF e.V. (German)

The "Informationsverbund Asyl" ("Information Association Asylum") in Bonn is an amalgamation of organisations that are active in refugee work. The joint goal is to provide access to information which is relevant in advisory practises. A magazine ("Asylmagazin") which is issued ten times a year, gives information about foreigners rights and advisory practises. In the third issue of the "Asylmagazin" from 2002 written in the section *Aus der Beratungspraxis* is the article "Eheschließung von Flüchtlingen" ("Marriage of Refugees"). Here the reproach of "fake marriage" among other things is clarified.

<http://www.kanak-attak.de/>

Kanak Attak (German/English/French/Turkish)

The Group "Kanak Attak" advocates for the rights of people who live in Germany without a German passport. On the webpage, the political backgrounds of racism and illegalization of immigrants are examined and attacked. The subject of binational marriages can also be found on the site. "Der kleine Heiratsratgeber" ("The little marriage counselor") in *Infopool* gives information in detail.

<http://www.contrast.org/borders/kein/>

Kein Mensch ist illegal (German)

The German wide network "Kein Mensch ist illegal" ("No one is illegal") call on people to support refugees when they are entering or travelling through Germany. Under *Kontakt*, the homepage gives an extensive range of regional and local contacts which support and advise immigrants who are supposedly illegal and threatened in various forms, one being possible deportation.

<http://www.lsvd.de/>

Lesben- und Schwulenverband in Deutschland LSVD (German/English)

The largest civil rights, self-help and welfare organisation for lesbians and gays in Germany also gives information about the legal questions of same sex binational couples. Under *Recht* you can click on *Ausländerrecht* (foreigners rights) and *Ratgeber zum Lebenspartnerschaftsgesetz* (advice on life-partnership laws).

<http://www.leschiak.de/>

Leschiak (German)

"Leschiak" is a self-help group for binational same-sex couples as well as lesbian and gay immigrants in Germany. The group, that also understands itself to be a political team, offers advice on legal questions. The leading federal project is located in Bremen. On the homepage under *Recht* the group delivers detailed information about life-partnership laws for binational couples. The pamphlet "homo migrans", published by "Leschiak", gives information about questions pertaining to life-partnership and can be ordered under *Broschüre*.

<http://www.proasyl.de/>

Pro Asyl (German/English/French)

The human rights organisation "Pro Asyl" from Frankfurt/Main advocates the concerns of refugees and immigrants. The webpage offers information ranging from asylum rights to refugee information centers. Under <http://www.proasyl.de/lit/leitfaden2/leitfaden2a.htm> the handbook "Recht für Flüchtlinge - ein Leitfaden durch das Asyl- und Ausländerrecht für die Praxis" ("Rights for refugees - a guide through asylum and foreigners rights") by Hubert Heinold, is available.

<http://foren.recht.de/articles.public/?newsgroup=5>

Rechts-Forum (German)

Forum about legal problems foreigners can have.

<http://www.verband-binationaler.de/>

Verband binationaler Familien und Partnerschaften, iaf e.V (German)

This organisation represents the interests of binational families and couples and works towards the social and legal equality of people regardless of their skin colour and cultural origins. A further focal point lies in advising men and women with all questions regarding binational relationships. Under *wer wir sind* (who we are) you can find under *regionalstellen* a list with regional information centres. Under *infos für ratsuchende* (information for advice seekers) the points binational *eheschließung* (marriage) and *aufenthalt* (right of stay) of immigrants can be found.

Use one of the translation machines in the internet, for example the "language tool" from Google and "Babelfish" from Altavista to translate the contents of the links.

We take no responsibility for the contents of the site links.

ZAŠTITNI BRAK – Impressum

Stranice u mreži "Zaštitni brak – Brak sa svrhom osiguranja prava boravka" je projekt od Silke Wagner u sklopu izložbe "Niemand ist eine Insel", Gesellschaft für Aktuelle Kunst, Lichthaus Plus Neue Kunst, Bremen 2003.

Kuratori: Eva Schmidt, Horst Griese

Prevod: Nikola Blašković, Delphine Harré-Flörkemeier, Claudia de los Reyes

Pretrage: Jeronimo Voss

Hvala: Florian Waldvogel

Kontakt: mail@schutzehe.com

Tekst: prerađena verzija texta: Institut XYZ, "Leifaden zur Heiratsschliessung (Der besondere Schutz der Ehe und Familie)", prvi put je tiskan u "kein mensch ist illegal – ein Handbuch zu einer Kampagne", Berlin: ID Verlag, 1999, www.contrast.org/borders/kein

© Silke Wagner, Institut XYZ